

اظهار نظر کارشناسی درباره گزارش کمیسیون اقتصادی در خصوص:
«لایحه موافقت نامه تجارت آزاد بین جمهوری اسلامی ایران و اتحادیه
اقتصادی اوراسیا و کشورهای عضو آن»

حسین هروانی، محمدصادق بیرجندی

مشخصات لایحه

دوره دوازدهم - سال اول

چکیده

منطقه‌گرایی و همکاری‌های اقتصادی و تجاری در قالب موافقت‌نامه‌های دو یا چندجانبه، به‌ویژه در زمینه تجارت آزاد، ابزاری مؤثر برای تقویت روابط تجاری بین کشورها به شمار می‌رود. در این راستا، جمهوری اسلامی ایران و اتحادیه اقتصادی اوراسیا (EAEU) شامل جمهوری ارمنستان، جمهوری بلاروس، جمهوری قزاقستان، جمهوری قرقیزستان و فدراسیون روسیه با تصویب قانون «موافقت‌نامه موقت تشکیل منطقه آزاد تجاری بین جمهوری اسلامی ایران و اتحادیه اقتصادی اوراسیا و کشورهای عضو» در ۱۳۹۸/۳/۱۹، تلاش کرده‌اند تا مناسبات تجاری خود را گسترش دهند. طبق این موافقت‌نامه، ایران و اوراسیا متعهد به کاهش یا حذف تعرفه‌ها برای طیف گسترده‌ای از کالاها هستند. به طور خلاصه سه دسته کالا برای صادرات ایران به کشورهای عضو اوراسیا شامل ۷۹۵ کد HS مشمول عدم تخفیف حقوق ورودی (MFN) و ۴۲ قلم کالا شامل تعرفه ترجیحی تا حد معین (اعمال سهمیه) و مابقی کدهای HS حدود (۸۰۰۰ قلم) از میان ۸۸۵۹ ردیف کد هشت رقمی به ایران امتیاز داده شده است. در مقابل برای صادرات کشورهای عضو اوراسیا نیز حدود ۸۱۹ کد HS مشمول عدم تخفیف حقوق ورودی (MFN) و ۲۱ قلم کالا شامل تعرفه ترجیحی تا حد معین (اعمال سهمیه) و مابقی کدهای HS حدود (۸۰۰۰ قلم) از میان ۸۸۵۹ ردیف کد هشت رقمی توسط ایران به آنها امتیاز داده شده است. بررسی‌ها حاکی از آن است طی سال‌های ۱۳۹۸ تا کنون روند صادرات ایران به کشورهای EAEU روندی صعودی بوده به گونه‌ای که از ۷۹۶ میلیون دلار در سال ۱۳۹۸ به ۱۷۰۲ میلیون دلار در سال ۱۴۰۲ رسیده است. همچنین تراز تجاری گمرکی ایران با کشورهای عضو اتحادیه از حدود منفی ۵۳۰ به منفی ۱۷۵ میلیون دلار ارتقا یافته است.

شماره ثبت:

۱۱۳

تاریخ چاپ:

۱۴۰۳/۱۰/۰۲

گروه بازرگانی

مشخصات گزارش

شماره مسلسل:

۲۲۰۲۰۲۹۳

تاریخ انتشار:

۱۴۰۳/۱۰/۱

۱. مقدمه

منطقه‌گرایی و توجه به همکاری‌های اقتصادی و تجاری منطقه‌ای مجموعه اقداماتی است که در قالب‌های مختلف مانند ترتیبات تجاری ترجیحی^۱، منطقه تجارت آزاد^۲، اتحادیه گمرکی^۳، بازار مشترک^۴ و اتحادیه اقتصادی^۵ از طریق انعقاد موافقت‌نامه‌های دو یا چندجانبه صورت می‌پذیرد.

زهرا کاویانی، سیدمهدی بنی‌طبا (ناظران علمی)؛ محمد آدمی «دفتر حقوقی»، احسان فلاحی «دفتر سیاسی» (اظهار نظرکنندگان)؛ منیره حاجی محمدی (صفحه‌آرا).

2. Preferential Trade Arrangements (PTA)
3. Free Trade Area (FTA)
4. Customs Union (CU)
5. Common Market (CM)
6. Economic Union (EU)

پس از موافقت‌نامه‌های تجارت ترجیحی که ساده‌ترین و ابتدایی‌ترین نوع همگرایی اقتصادی به شمار می‌روند، کشورهای طرف قرارداد سعی می‌کنند با امضای موافقت‌نامه‌های تجارت آزاد، روابط تجاری خود را گسترش داده و مناسبات و همکاری‌های دوجانبه را تقویت کنند. این مسیر در تعامل جمهوری اسلامی ایران و اتحادیه اقتصادی اوراسیا هم طی شده است و قانون «موافقت‌نامه موقت تشکیل منطقه آزاد تجاری بین جمهوری اسلامی ایران و اتحادیه اقتصادی اوراسیا و کشورهای عضو»، در ۱۳۹۸/۳/۱۹ به مدت ۵ سال به صورت موقت به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید. بر اساس تبصره ۵ ماده واحده قانون مذکور، «اجازه ادامه اعطای نرخهای تعرفه ترجیحی موضوع این موافقت‌نامه و نیز فهرست کالایی پیوست موافقت‌نامه مذکور، پس از گذشت پنج سال منوط به ارائه گزارش از طرف وزارت صنعت، معدن و تجارت و اخذ مجوز از طرف مجلس شورای اسلامی است» که فرصت پنج ساله مذکور در تاریخ ۱۴۰۳/۳/۱۹ به پایان رسیده است. لایحه حاضر به‌عنوان مکمل قانون قبلی و بدون پیوست گزارش وزارت صنعت، معدن و تجارت در خصوص عملکرد این موافقت‌نامه با تاخیر در جلسه مورخ ۱۴۰۳/۰۳/۲۷ به تصویب هیئت وزیران رسیده، در تاریخ ۱۴۰۳/۰۷/۲۹ اعلام وصول شده و در ۱۴۰۳/۰۹/۰۴ با اصلاحات جزئی به تصویب کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی رسیده است و در دستور صحن مجلس است. این گزارش به بررسی لایحه موافقت‌نامه تجارت آزاد بین جمهوری اسلامی ایران و اتحادیه اقتصادی اوراسیا و کشورهای عضو آن و مصوبه کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی می‌پردازد.

۲. تبیین موضوع

قانون موافقت‌نامه تشکیل منطقه آزاد تجاری بین جمهوری اسلامی ایران و اتحادیه اقتصادی اوراسیا و کشورهای عضو (جمهوری ارمنستان، جمهوری بلاروس، جمهوری قزاقستان، جمهوری قرقیزستان و فدراسیون روسیه) یکی از توافق‌نامه‌های چندجانبه است که در مقدمه آن به مواردی از جمله افزایش روابط و همکاری‌های سنتی چندجانبه بین طرف‌ها؛ تمایل به ایجاد محیط و شرایط مناسب برای توسعه تجارت چندجانبه و روابط اقتصادی و ارتقای همکاری‌های اقتصادی بین طرف‌ها در زمینه‌های مورد علاقه متقابل، تشکیل یک منطقه بزرگ آزاد تجاری (به معنای تسهیل تجاری) بین ایران و اوراسیا، گسترش تجارت و همگرایی اقتصادی بین ایران و اوراسیا، نیاز به گسترش بیشتر روابط متقابل بین طرف‌ها برپایه اعتماد متقابل، شفافیت و تسهیل تجاری و... اشاره شده است. در نتیجه مذاکرات، ایران و اتحادیه اقتصادی اوراسیا در چارچوب موافقت‌نامه، امتیازات اعطایی ایران به اتحادیه اقتصادی اوراسیا جهت کاهش نرخ تعرفه شامل گوشت و چربی و محصولات نفتی، انواع خاصی از شیرینی و شکلات و همچنین فلزات، لوازم آرایشی و انواع خاصی از تجهیزات الکترونیکی و مکانیکی است. اتحادیه اقتصادی اوراسیا به دولت ایران نیز ترجیحات تعرفه‌ای برای لیست گسترده‌ای از محصولات غذایی، سبزی‌ها، میوه‌ها، میوه‌های خشک‌شده و همچنین مصالح ساختمانی، وسایل آشپزی، فرش، برخی از مشتقات از فلزات غیر آهنی اعطا کرده است. با این وضعیت میانگین سطح نرخ تعرفه وارداتی کالاهای صنعتی به ایران با (۷ درصد کاهش) از ۲۲/۴ درصد به ۱۵/۴ درصد کاهش می‌یابد.

بررسی‌های اجمالی نشان می‌دهد که در طول مدت اعتبار این موافقت‌نامه، مجموع واردات ایران از پنج کشور عضو این اتحادیه، قبل از امضای این توافق، از ۱۳۳۵ میلیون دلار در سال ۱۳۹۸ به ۱۸۷۷ میلیون دلار در سال ۱۴۰۲ افزایش یافته است. همچنین، صادرات ایران به این پنج کشور نیز از ۷۹۶ میلیون دلار در سال ۱۳۹۸ به ۱۷۰۲ میلیون دلار در سال ۱۴۰۲ رسیده است. بنابراین در این بازه زمانی واردات ایران از کشورهای عضو اتحادیه ۴۰.۵ درصد و صادرات ایران به کشورهای عضو اتحادیه ۱۱۴ درصد رشد داشته است.

باتوجه به عملکرد فوق که به صورت آزمایشی مثبت ارزیابی شد، تصمیم به انعقاد موافقت‌نامه تجارت آزاد با اتحادیه فوق اتخاذ شد که موافقت‌نامه‌ای تحت عنوان "لایحه موافقت‌نامه تجارت آزاد بین جمهوری اسلامی ایران و اتحادیه اقتصادی اوراسیا و کشورهای عضو آن" مورخ ۱۴۰۳/۷/۲۹ در قالب لایحه توسط مجلس شورای اسلامی اعلام وصول شد. در مقدمه این لایحه به مواردی از جمله تقویت روابط

و همکاری‌های چندجانبه بین طرف‌ها؛ تمایل به ایجاد محیط و شرایط مناسب برای توسعه و تسهیل روابط متقابل تجاری و اقتصادی، افزایش فرصت‌های کسب‌وکار بر پایه اعتماد متقابل، شفافیت و تسهیل تجاری میان طرفین و... اشاره شده است. محورهای کلی لایحه فوق شامل موارد ذیل است:

- موانع فنی فرا راه تجارت
- قواعد مبدأ
- رویه‌های گمرکی
- تدارکات دولتی
- همکاری بخشی
- حل اختلاف
- الحاق، خروج و خاتمه

۳. نگاهی به روابط تجاری بین ایران و کشورهای عضو اتحادیه اوراسیا

ایران و کشورهای عضو اتحادیه اوراسیا دارای ۷۰ موافقت‌نامه در زمینه‌های مختلفی فرهنگی، اقتصادی، اجتماعی و مانند آن از سال ۱۳۶۰ هستند که از بین آنها ۱۵ موافقت‌نامه در زمینه تسهیل تجارت است. در این میان قانون موافقت‌نامه موقت تشکیل منطقه آزاد تجاری بین جمهوری اسلامی ایران و اتحادیه اقتصادی اوراسیا و کشورهای عضو مصوب ۱۳۹۸ و لایحه موافقت‌نامه تجارت آزاد بین جمهوری اسلامی ایران و اتحادیه اقتصادی اوراسیا و کشورهای عضو آن (که لایحه‌ی در دست بررسی، به نوعی تکمیل موافقت‌نامه سال ۱۳۹۸ است) مهم‌ترین آنها هستند.^۱

همانگونه که در جدول (۴) پیوست نشان داده شده است، به‌طورکلی، روند صادرات کالاهای مشمول تعرفه ترجیحی و بدون تعرفه ترجیحی ایران به اکثر کشورهای مزبور نشان‌دهنده یک‌روند صعودی است. در مجموع می‌توان گفت حجم تجارت ایران با این کشورها پس از انعقاد موافقت‌نامه افزایش داشته؛ اما افزایش در صادرات به مراتب بیش از واردات بوده است.

به‌طورکلی، به نظر می‌رسد که با توجه به عملکرد موافقت‌نامه در بازه‌ی زمانی آزمایشی، موافقت‌نامه جدید می‌تواند دستاورد قابل توجهی در بهبود تجارت بین دو کشور به همراه داشته باشد.

۴. اظهار نظر کارشناسی در خصوص اصلاحات انجام شده در گزارش کمیسیون

علاوه بر موارد ذکر شده در خصوص لایحه‌ی تجارت آزاد بین ایران و کشورهای عضو اتحادیه اوراسیا که به نظر می‌رسد بتواند تغییراتی در حجم تجارت بین دو کشور ایجاد کند، موارد زیر نیز در خصوص لایحه قابل ذکر است:

- تبصره‌ای که کمیسیون اقتصادی مبنی بر الزامی بودن رعایت اصول ۷۷ و ۱۲۵ و ۱۳۹ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران در اجرا و یا اصلاح این لایحه مصوب نموده است، مورد تأیید است.
- در تبصره ماده واحده لایحه ارسالی به مجلس شورای اسلامی که در تبصره ۲ گزارش کمیسیون هم آمده است، چنین بیان شده است: «از نظر دولت جمهوری اسلامی ایران مقام ناصب موضوع بند (۵) ماده (۷-۸) موافقت‌نامه باید از اتباع کشوری باشد که در زمان انتصاب با هر طرف‌های متعاقد روابط سیاسی داشته باشد». باید توجه داشت که مقام ناصب در بند (۵) ماده (۷-۸)، رییس دیوان بین المللی دادگستری تعیین شده است و تعیین رییس دیوان بین المللی دادگستری در اختیار ایران یا کشورهای عضو

۱. در جدول پیوست این گزارش، فهرست موافقت‌نامه‌های بین ایران و کشورهای عضو اتحادیه اوراسیا ذکر شده است.

اتحادیه اوراسیا نیست که بتوان او را در زمان انتصاب سرداور، از کسانی قرارداد که از اتباع کشوری باشد که با ایران و کشورهای عضو اتحادیه اوراسیا روابط سیاسی داشته باشد. بنابراین سؤال آن است که در صورتی که رییس دیوان بین المللی دادگستری در زمان انتصاب سرداور از اتباع کشوری باشد که با یکی از طرفین متعاهد روابط سیاسی نداشته باشد تکلیف تعیین سرداور و حل و فصل اختلاف پیش آمده چه خواهد بود؟ این ابهام نیازمند تبیین است.

- در گزارش ارسالی کمیسیون به مجلس شورای اسلامی در خصوص تبصره (۳) ماده واحده لایحه، دارا بودن شرایط امانت و وثاقت برای نمایندگان جمهوری اسلامی ایران جهت عضویت در کارگروه های موضوع این قانون الزامی شده که مورد تأیید است.

۵. نتیجه گیری

در بررسی و تصویب این موافقت نامه لازم است به آثار و نتایج عملی و ملموس آن بر افزایش سطح تجارت با کشورهای عضو اتحادیه اوراسیا توجه کرد. بررسی اجمالی حجم تجارت ایران با کشورهای عضو اتحادیه اوراسیا حاکی از آن است که موافقت نامه پیشین توانسته تا حدودی سطح تجارت طرفین را ارتقا داده و در این میان، تراز تجاری ایران با کشورهای عضو نیز، بهبود قابل توجهی یافته است.

مطابق با آنچه بیان شد در صورت رفع ابهام پیش گفته محتوای ماده واحده و تبصره اضافه شده توسط کمیسیون اقتصادی مورد تأیید است. نکته ی حایز اهمیت که لازم است نمایندگان محترم در تصویب لایحه مورد توجه قرار دهند، جابه جایی کدهای HS درج شده در جداول قسمت ۱ پیوست ۱ صفحات ۱۱۸ تا ۲۲۸ نسخه لایحه اعلام وصول شده توسط مجلس شورای اسلامی است که نیازمند جایگزینی نسخه صحیح به جای نسخه اعلام وصول شده است.

جدول ۱. خلاصه ارزیابی مواد گزارش کمیسیون اقتصادی به صحن علنی مجلس

شماره ماده	موافق	مخالف	موافق به شرط اصلاح	ارجاع به کمیسیون
ماده واحده	✓			
تبصره ۱	✓			
تبصره ۲			✓	
تبصره ۳	✓			

جدول ۲. ارزیابی مواد گزارش کمیسیون اقتصادی به صحن علن مجلس

ماده - تبصره	موافق	مخالف	موافق به شرط اصلاح	ارجاع به کمیسیون	اظهار نظر کارشناسی	متن اصلاحی
ماده واحد - موافقتنامه تجارت آزاد بین جمهوری اسلامی ایران از یک طرف و اتحادیه اقتصادی اوراسیا و کشورهای عضو آن از طرف دیگر شامل یک مقدمه، صد و چهل و هفت ماده و شش پیوست تصویب و اجازه مبادله اسناد داده می‌شود.	✓					
تبصره «۱» - در اجرای این موافقتنامه و اصلاحات بعدی آن رعایت اصول هفتاد و هفتم (۷۷)، یکصد و بیست و پنجم (۱۲۵) و یکصد و سی و نهم (۱۳۹) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران الزامی است.	✓					
تبصره «۲» - از نظر دولت جمهوری اسلامی ایران مقام ناصب موضوع بند (۵) ماده (۷-۸) موافقتنامه باید از اتباع کشوری باشد که در زمان انتصاب با طرفهای متعاقد روابط سیاسی داشته باشد.			✓			
تبصره «۳» - دارا بودن شرایط امانت و وثاقت برای نمایندگان جمهوری اسلامی ایران جهت عضویت در کارگروه های موضوع این قانون الزامی است.	✓					

۶. پیوست

جدول ۳. فهرست موافقتنامه‌های منعقد شده میان ایران و کشورهای عضو اتحادیه اوراسیا در زمینه تسهیل تجارت از سال ۱۳۶۰ تاکنون

ردیف	کشور	سال	عنوان
۱	روسیه	۱۳۷۶	قانون موافقتنامه همکاری‌های بازرگانی و اقتصادی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت فدراسیون روسیه
۲		۱۳۷۹	قانون موافقتنامه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت فدراسیون روسیه در خصوص همکاری و کمک متقابل در امور گمرکی
۳		۱۳۹۵	قانون موافقتنامه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت فدراسیون روسیه در زمینه همکاری و کمک متقابل اداری در امور گمرکی
۴	قرقیزستان	۱۳۷۶	قانون موافقتنامه بازرگانی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری قرقیزستان
۵		۱۳۸۳	قانون موافقتنامه بازرگانی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری قرقیزستان
۶		۱۳۸۵	قانون موافقتنامه کمک متقابل اداری برای اجرای صحیح قانون گمرکی و جلوگیری، تحقیق و مبارزه با تخلفات گمرکی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری قرقیزستان
۷	قزاقستان	۱۳۷۴	قانون موافقتنامه همکاری بازرگانی - اقتصادی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری قزاقستان
۸		۱۳۸۰	قانون موافقتنامه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری قزاقستان در مورد همکاری و کمک متقابل در مسائل گمرکی
۹		۱۳۸۲	قانون موافقتنامه همکاری‌های اقتصادی و بازرگانی بلندمدت بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری قزاقستان
۱۰		۱۳۷۸	قانون پروتکل اصلاحات و تغییرات در موافقتنامه همکاری‌های اقتصادی و بازرگانی بلندمدت مورخ ۱۴ مهرماه ۱۳۷۸ هجری شمسی برابر با ۱۶ اکتبر ۱۹۹۹ میلادی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری قزاقستان
۱۱	بلاروس	۱۳۸۶	قانون موافقتنامه در مورد همکاری و کمک متقابل اداری در موضوعات گمرکی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری بلاروس
۱۲	ارمنستان	۱۳۷۵	قانون موافقتنامه همکاری بازرگانی - اقتصادی بین دولت‌های جمهوری اسلامی ایران و جمهوری ارمنستان و ترکمنستان
۱۳		۱۳۷۵	قانون موافقتنامه بازرگانی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری ارمنستان
۱۴		۱۳۸۲	قانون موافقتنامه دوجانبه در مورد کمک متقابل اداری برای اجرای صحیح قانون گمرکی به منظور جلوگیری، تحقیق و مبارزه با تخلفات گمرکی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری ارمنستان

مأخذ: معاونت تدوین، تنقیح و انتشار قوانین و مقررات معاونت حقوقی ریاست جمهوری

جدول ۴. عملکرد صادرات/واردات ایران به/از اوراسیا و کشورهای عضو طی سالهای ۱۴۰۳-۱۳۹۰ (میلیون دلار)

عملکرد واردات ایران از کشورهای عضو اوراسیا			عملکرد صادرات ایران به اوراسیا و کشورهای عضو			
کل اوراسیا			کل اوراسیا			کشور
کالاهای بدون تعرفه ترجیحی (بدون امتیاز)	کالاهای مشمول تعرفه ترجیحی (با امتیاز)	کل واردات	کالاهای بدون تعرفه ترجیحی (بدون امتیاز)	کالاهای مشمول تعرفه ترجیحی (با امتیاز)	کل صادرات	سال
۷۶۲	۲۴۴	۱.۰۰۶	۵۲۶	۸۱	۶۰۷	۱۳۹۰
۱.۴۱۹	۵۵۷	۱.۹۷۶	۶۸۶	۱۲۰	۸۰۵	۱۳۹۱
۹۰۵	۲۲۷	۱.۱۳۲	۶۱۱	۷۳	۶۸۴	۱۳۹۲
۵۷۰	۳۱۶	۸۸۶	۴۷۸	۱۸۱	۶۵۹	۱۳۹۳
۴۶۰	۲۶۳	۷۲۳	۳۳۸	۱۰۱	۴۳۹	۱۳۹۴
۱.۲۹۲	۵۱۷	۱.۸۰۸	۴۲۳	۱۷۸	۶۰۱	۱۳۹۵
۲۸۳	۵۳۷	۸۱۹	۴۹۱	۲۰۵	۶۹۶	۱۳۹۶
۶۳۰	۸۶۹	۱.۴۹۹	۴۳۵	۱۷۹	۶۱۵	۱۳۹۷
۳۸۲	۹۵۴	۱.۳۳۵	۵۴۸	۲۴۸	۷۹۶	۱۳۹۸
۶۴۸	۴۵۲	۱.۱۰۰	۶۱۷	۲۵۶	۸۷۳	۱۳۹۹
۱.۳۱۸	۴۵۶	۱.۷۷۴	۸۷۶	۲۸۹	۱.۱۶۵	۱۴۰۰
۱.۴۰۳	۳۷۹	۱.۷۸۲	۱.۲۳۴	۲۸۳	۱.۵۱۷	۱۴۰۱
۱.۱۷۹	۶۹۸	۱.۸۷۷	۱.۳۴۸	۳۵۴	۱.۷۰۲	۱۴۰۲
۵۴۲	۳۰۸	۸۵۱	۷۳۴	۱۵۴	۸۸۷	۱۴۰۳

مأخذ: گمرک جمهوری اسلامی ایران و وبسایت نقشه تجارت جهانی trademap

**کاهش حجم تجارت در سال ۱۳۹۹ نسبت به سال ۱۳۹۸ بیشتر تحت تأثیر کاهش حجم تجارت جهانی به علت شیوع ویروس کرونا بوده است.

منابع و مأخذ:

[۱]. هروانی، حسین و همکاران (۱۴۰۱). «معرفی و تحلیل برخی شاخص های حوزه بازرگانی خارجی ایران». مرکز پژوهشهای مجلس، گزارشهای کارشناسی، شماره مسلسل ۱۸۵۹۱.

گزیده سیاستی:

بررسی اجمالی حجم تجارت ایران با کشورهای عضو اتحادیه اوراسیا حاکی از آن است که موافقتنامه پیشین توانسته تا حدودی سطح تجارت طرفین را ارتقا داده و در این میان، تراز تجاری ایران با کشورهای عضو نیز، بهبود قابل توجهی یافته است، لذا تصویب لایحه تکمیلی مثبت ارزیابی می‌شود.